

Karolina Nygren
Utvecklingsledare
08 124 57 236
Karolina.Nygren@ekero.se

Socialnämnden

Överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län

Dnr SN18/89

Förslag till beslut

Socialnämnden fastställer överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län.

Sammanfattning av ärendet

StorSthlm har tagit fram ett förslag till överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län. Socialnämnden har tidigare svarat på en remiss i ärendet. Förslaget till överenskommelse har reviderats och nu åter sänts till kommunerna med rekommendationen att anta överenskommelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2018-09-06

Rekommendation StorSthlm – Överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län, 2018-06-13

Överenskommelse om bibehållet kostnadsansvar vid flyttning till särskilt boende mellan kommunerna i Stockholms län

Bilaga – Remissvar angående överenskommelse om flyttning till särskilda boenden för äldre mellan kommunerna i Stockholms län

Ärendet

Bakgrund

Antalet äldre ökar i hela länet. Det ställer krav på kommunerna att ha en god framförhållning och planering för utbyggnaden av särskilda boendeenheter.

Enligt socialtjänstlagen har en enskild person rätt att ansöka om särskilt boende i annan kommun enligt 2a kap 8 § SoL. Det innebär att den kommun som får ansökan ska behandla den som om den enskilde var bosatt i kommunen, d v s utreda, fatta beslut och ansvara för insatsen. Tidigare fanns en lokal överenskommelse i länet som innebar bibehållet ansvar för ursprungskommunen vid flytt till särskilt boende i annan kommun. Överenskommelsen upphörde vid årsskiftet 2013/14. Därefter har flera kommuner framfört behov om mer samarbete mellan kommunerna när äldre flyttar till särskilt boende i annan kommun än bosättningskommunen. Anledningen till önskemålet bottnar i svårigheten för kommunerna att vid varje tillfälle erbjuda optimalt med plats i särskilt boende. En överenskommelse med utökad samverkan skulle kunna bidra till en bättre balans mellan brist och överskott av platser.

En ytterligare orsak till att frågan om utökad samverkan väckts är svårigheterna för kommunerna att beräkna platsbehovet eftersom man inte vet hur många personer från andra kommuner som kommer att ansöka om boende i kommunen. De kommuner som satsar på profilboenden eller högkvalitativa boenden riskerar att få många ansökningar från andra kommuner till dessa boenden som är tänkta att tillgodose behov som finns hos egna kommuninvånare.

Förslag till överenskommelse

Syftet med överenskommelsen ska vara att kommunerna kan köpa platser av varandra och den placerande kommunen behåller ett långsiktigt kostnadsansvar. Överenskommelsen innebär ett avsteg från ansvarsfördelningen som regleras i socialtjänstlagen. Enligt förslaget fattar utflyttningskommunen biståndsbeslut, samt behåller det långsiktiga ansvaret för såväl myndighetsutövning som kostnad så länge den enskilde har behov av insatsen. Aktuell inflyttningskommun förmedlar sedan en plats på samma villkor som om den sökande var kommuninvånare.

Enligt socialtjänstlagen finns idag möjlighet att begära överflyttning av ansvaret från utflyttningskommunen till inflyttningskommunen om den enskilde t ex väljer att folkbokföra sig i den nya inflyttningskommunen (2a kap 10 § SoL). Överenskommelsen innebär att denna möjlighet avtalas bort.

Även om förslaget till överenskommelse antas kvarstår möjligheten för den enskilde att istället välja att ansöka om särskilt boende i annan kommun enligt 2a kap 8 § SoL.

Remissrunda och Socialnämndens yttrande

Förslaget till överenskommelse skickades ut till länets kommuner under hösten 2017. Resultatet visade att 14 kommuner i huvudsak var positiva till överenskommelsen och 10 kommuner var mer negativt inställda till överenskommelsen.

Socialnämnden yttrade sig i ärendet och synpunkterna avsåg sammanfattningsvis att:

- Socialtjänstlagen ansågs vid tidpunkten för yttrandet ge tillräcklig grund för enskilda som vill flytta till annan kommun.
- Ersättningsmodellen i förslaget kan medföra ökade kostnader för utflyttningskommunen eftersom det är svårare att förutse och beräkna kostnaderna för särskilt boende eftersom ersättningen styrs av inflyttningskommunens kostnader.
- Överenskommelsen ställer inte några krav på att varje kommun ska ha en god planering för utbyggnad av särskilt boende vilket är viktig punkt för att inte överenskommelsen ska användas i syfte att hantera platsbrist.

Reviderat förslag

StorSthlm och arbetsgruppen har arbetat in de förslag på revideringar och synpunkter som inkommit. Den reviderade överenskommelsen har nu skickats till länets kommuner med rekommendationen att kommunen ska anta förslaget. De kommuner som väljer att inte anta överenskommelsen ska ges möjlighet att ansluta vid senare tillfälle. Den reviderade överenskommelsen ändrar inte förslaget i sak. I stället innebär det att vissa delar förtydligas eller förstärks. De huvudsakliga revideringarna anges nedan:

- Behovet av *samverkan* mellan kommunerna stärks eftersom det kan bidra till att personer väljer att ansöka om boende enligt överenskommelsen.
- Varje kommun som ingår överenskommelsen ansvarar för att det finns en *kontaktperson* som särskilt ansvarar för implementering i den egna kommunen, samverkan med andra kommuner kring bl a handläggarrutiner, arbetssätt och tolkning av överenskommelsen samt för sammanställning av uppgifter till uppföljning av överenskommelsen.
- Formerna för *ansökan och handläggning* förtydligas.
- Förslaget kompletteras med ansvar som tillfaller *folkbokföringskommunen (oftast utflyttningskommunen)* som avser handläggning och beslut av färdtjänst och riksfärdtjänst, handläggning och tillsyn av god man och förvaltare samt mottagande av kallelse till vårdplanering/samverkan vid utskrivning från slutenvård.
- StorSthlm tar fram ett *gemensamt informationsblad* för att brukare som önskar söka boende i annan kommun ska få så likriktad information om överenskommelsen som möjligt. StorSthlm tar även fram förslag till mall för de individuavtal som tecknas mellan kommunerna.
- Former för *uppföljning* av överenskommelsen har stärkts och ska ske halvårsvis.

- Överenskommelsen börjar gälla den 1 juli 2019.

Andra kommuners ställningstaganden

Förslaget om överenskommelse kommer att behandlas i länets kommuner under hösten. Än så länge har Järfälla och Upplands Väsby beslutat att inte anta överenskommelsen. Sollentuna har antagit förslaget. Övriga nordvästkommuner har inte tagit ställning till förslaget ännu.

Socialkontorets bedömning

Under de senast två åren har antalet ansökningar om särskilt boende från andra kommuner ökat. En större andel av de som beviljats särskilt boende i Ekerö är från andra kommuner i landet än från Stockholms län.

Under 2017 inkom totalt 23 ansökningar om särskilt boende från andra kommuner varav 9 avsåg kommuner i Stockholms län. Totalt beviljades 13 av dessa ansökningar boende varav 5 kom från kommuner i länet.

Hittills under 2018 har 17 ansökningar om särskilt boende inkommit från andra kommuner varav 5 från kommuner i länet. Totalt har 7 ansökningar beviljats och 2 av dessa avser sökanden från Stockholms län.

I dagsläget reglerar Socialtjänstlagen rätten för enskilda att söka boende i alla Sveriges kommuner. Det innebär att den kommun som får ansökan utreder, fattar beslut och ansvarar för kostnad samt uppföljning av insatsen. I flera av de ansökningar som inkommit från personer i länets kommuner har det framkommit att nuvarande bostättningskommun gett avslag på ansökan om särskilt boende. Därefter har personen hänvisats att ansöka om boende i annan kommun enligt socialtjänstlagen. Överenskommelsen bedöms kunna stävja denna överskjutningseffekt. Statistiken visar dock att de flesta som ansöker om särskilt boende kommer från kommuner utanför Stockholms län vilket innebär att de också står för de största oförutsedda kostnaderna

Beslutet expedieras till
StorSthlm

Lena Burman Johansson
Socialchef

Edda Tent Traoré
Enhetschef äldreheten

Karolina Nygren
Utvecklingsledare